

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun Leonardo Da Vinci Projesi Kapsamında 06-13 Ekim 2013 Tarihleri Arasında Almanya'ya Yapılan Ziyarete İlişkin İzlenimler

Daha önce de çeşitli vesilelerle Avrupa ülkelerine yapmış olduğum özel seyahatlerimin daha çok kültür - sanat yönünden üzerimde etki bırakmış olmasına rağmen bu defa mesleki anlamda yapılan iş bu ziyaret, özellikle Avrupa Birliğinin en önemli ve güçlü Hukuk Sistemine sahip ülkesi olan Almanya ile ülkemizi Hukuki açıdan karşılaştırma imkanı sağlamıştır.

Almanya'ya gittiğimiz ilk gün Wiesbaden Emniyet Müdürlüğüne yapmış olduğumuz çalışma ziyaretinde Wiesbaden Emniyet Müdürlüğünde soydaşımız olan Dış İlişkiler Göçmenler Dairesi Başkanı Başkomser Döndü Yazgan hanımefendi bizi çok nazik bir şekilde karşıladı, kendisinin böyle bir makamda çalışıyor olması bizi ayrıca gururlandırdı. Buradaki görüşmelerimizde özellikle Emniyet teşkilatının yapılanması, işleyişi, Savcılık ve Mahkemelerle olan ilişkileri konularında fikir alış-verişinde bulunduk. Özellikle polis akademisi öğretim üyesi olan Bay Prof. Gerhrd Schmelz polis mevzuatı ve Ceza Muhakemesi hukuku yönünden bizlere önemli ve faydalı bir sunum yaptı. Değerli hocanın bu sunumunda Türk Ceza Muhakemesi sistemiyle Alman Ceza Muhakemesi sisteminin genel hatları itibariyle benzer nitelikler taşıdığını anlamış olduk. Sayın hoca özellikle sorgu metodları ve taktikleri konusunda hipnoz yöntemi ile ilgili olarak vermiş olduğu bilgiler kafitemizin dikkatini çekmiştir, ancak hipnoz yönteminin kişi haklarına aykırılık oluşturmayacak şekilde çok istisnai bir yöntem olduğunu da anlamış olduk. Yine hipnoz yönteminin sanıklara da uygulanamayacağı hususunu öğrenmiş olduk.

Ayrıca Almanya'daki kolluk teşkilatının ülkemizdeki sisteme göre daha bağımsız çalışabildiğini gözlemledik.

Daha sonra Emniyet Müdürlüğünde bulunan Kriminal Laboratuvarını inceledik ve burada bulunan Kriminal Laboratuvarının Türkiye'deki Kriminal Laboravarlardan çok farklı olmadığı ülkemizin de Kriminal Laboratuvar yönünden iyi bir seviyede olduğunu gördük.

Emniyet Müdürlüğündeki ziyaretimizin tamamlanmasından sonra yine West Hessen eyaletine bağlı 18-21 yaş arası hükümlü ve tutukluların bulunduğu cezaevine ziyarette bulunduk. Ziyaretin başlangıcında bir toplantı salonunda karşılıklı soru-cevap bölümü yapıldı. Bu soru-cevaplarda Alman Cezaevi sistemine ilişkin bir çok hususta fikir alış-verisinde bulunuldu. Karşımızdaki Cezaevi yöneticilerinden bir tanesinin psikolog olması dikkat çekiciydi. Yine Cezaevi idaresinin Savcılardan daha çok Cezaevi yöneticilerine ait olduğunu Savcıların Cezaeviyle çok fazla ilgilerinin olmadığını hissettik. Bu toplantıdan sonra Cezaevinin fiziki koşullarını görmek amacıyla bir çok alanı gezdik ve fiziksel anlamda Cezaevinin modern bir Cezaevi olduğunu gözlemledik. Özellikle sosyal alanların, hükümlülere ait tek kişilik odaların, hasta hücrelerinin modern bir yapıda olduğunu gördük. Cezaevinin temizliği de ayrı bir dikkat çekici husustu. Yine hükümlü odalarının tek kişilik olması dikkat çekiciydi. Ancak Almanya'da tek kişilik hücre sisteminin hükümlülerin tecritine neden olduğu düşüncesiyle tartışıldığını öğrendik, gerçi hükümlülerin günün çoğu zamanını sosyal alanlarda birlikte geçirdikleri düşünülürken tek

kişilik odaların tecrit niteliğinde olduğunu düşünmüyorum. Sonuç olarak Cezaevi gezisinde özellikle gezdiğimiz Cezaevinin Türkiye'deki Cezaevi şartlarına göre gelişmiş olduğunu gördük, umarız ülkemizde de insan onuruna yaraşır nitelikte bu tarz Cezaevleri yapılır.

Bu şekilde çalışma ziyaretimizin ilk gününü tamamladıktan sonra West Hessen eyaletinden ayrılıp Almanya'nın en kalabalık eyaleti olan Bavyera eyaletine geçtik. Buradaki ilk günümüzde Augsburg şehrinde bulunan Augsburg Üniversitesi Hukuk Fakültesine gittik ve soydaşımız olan Doç. Dr. Sayın Erhan Temel ile Almanya'daki temel eğitim, üniversite eğitimi ve hukuk eğitimi konularında bilgiler öğrendik. Özellikle Hakim ve Savcı olabilmek için nasıl bir aşamadan geçildiğini sayın hocamızdan öğrenmiş olduk. Hakim, Savcı ve Avukat olabilmek açısından bir kısım sınavların birlikte yapıldığını öğrendik. Hukuk eğitiminin Almanya'da zor bir eğitim olduğunu hukuk fakültelerindeki öğrencilerin yüzde 50'ye yakınının fakülteyi bitiremeden bıraktıklarını, fakülteyi bitirenlerin de daha sonraki Avukatlık için de geçerli olan ve sınırlı sayıda girilebilen sınavı başaramadıklarından dolayı Avukatlık yapamadıklarını, zannedersen üç kez girilebilen sınavı geçemeyenlerin sadece hukuki danışmanlık yapabildiklerini sonuç olarak Almanya'daki hukuk eğitiminin Türkiye'deki hukuk eğitimine göre çok daha zor olduğunu fakülteden sonra da bir kısım zor sınavların bulunduğunu öğrenmiş olduk.

Augsburg üniversitesindeki bu sunumdan sonra yine aynı üniversite öğretim üyesi olan bayan Doç. Dr. Isabell Kratzer Alman Ceza Hukukuyla ilgili bir sunum yaptı ve Alman Ceza Hukuku ile ilgili olarak bizlere genel bilgiler verdi. Daha çok teoriye dayalı bu sunumdan sonra değerli akademisyene bizlerde özellikle spesifik bazı suçlarla ilgili olarak sorular sorduk.

Bu şekilde görüşmemizi tamamladıktan sonra yine Augsburg şehrinde bulunan eyalet Mahkemesine ve Asliye Mahkemesine ziyarette bulunduk. Ziyarette bulunduğumuz mahkeme binasının hem Asliye Mahkemesi hem de eyalet İstinaf Mahkemesi olarak görev yaptığını öğrendik. Duruşma salonunda önce Asliye Mahkemesi Başkanı olan Dr. Peter Hirmer ile karşılıklı söyleşi yaptık ve Alman yargılama sistemi üzerine kendisine bir çok sorular sorduk. Özellikle çapraz sorgu konusunda sorularımız oldu ancak edindiğimiz izlenime göre Alman yargılamasında çapraz sorgunun çok fazla kullanılmadığı kanaatimiz oluştu. Bu söyleşiden sonra İstinaf Mahkemesindeki bir İstinaf duruşmasını izleme fırsatımız oldu. Duruşma heyetinin bir Başkan ve iki üyeden, üyelere birinin halktan seçilmiş üye olduğunu, hukukçu hakim olmadığını gördük. Duruşma sırasında Savcının heyetin yanında oturmadığını, Sanık Avukatıyla karşılıklı aynı seviyede oturduğunu fark ettik. Yine yazıcı katibin heyetin hemen sağ tarafında oturduğunu gözlemledik ancak bizim yargılama usulümüzdeki gibi mahkeme Başkanının katibe ara ara söyleyerek yazı yazdırdığını görmedik. Mahkeme Başkanı duruşmada hazır bulunan Sanık Avukatı ve Savcı ile konuşurken katip de duyduklarını kendiliğinden zapta geçiriyordu. Katibin bu şekildeki yazım tarzı ülkemizdekinden farklı olarak dikkatimizi çekti. Yine mahkeme salonunun genişliği, ferahlığı, aydınlığı ve modernliği dikkat çekici diğer bir husustu.

Diğer bir dikkat çekici husus ise mahkeme Başkanının dinlediği tanıklara tanıklık ücretinin ödenmesi için o anda bir nevi sarf kararı gibi yazıyı imzalayıp vermesi idi. Mahkeme disiplini anlamında da adalete dair bazı ritüeller dikkat çekiciydi. Özellikle mahkeme heyetinin duruşma salonuna giriş ve çıkışlarında salonda bulunan herkesin ayağa kalkması adalete verilen önemin küçük bir göstergesiydi. Duruşma salonunda mübaşirin bulunmaması, mahkeme koridorlarının ülkemizde olduğu gibi kalabalık olmaması, gayet sakin bir çalışma ortamının bulunması, duruşmaya katılmayan sanığa yargılama giderlerinin ödetilmesine hükmedilmesi ve tanıkların hemen ücretlerini alabilmeleri hususları dikkat çekici nitelikteydi. Ülkemizden farklı olarak Alman Mahkemelerinde Ağır Ceza Mahkemesi tarzında bir mahkeme olmaması, mahkemelerin Asliye ve Sulh ayrımı ile çalıştığını gözlemledik.

Bir sonraki gün de Münih şehrinde çalışmakta olan Türk Avukatların hukuk bürolarına giderek Almanya'daki Avukatların çalışma tarzları ve Alman hukuk sistemine ilişkin görüşlerini onlardan dinledik. Almanya'da Avukatlık mesleğinin halk nezdinde itibarlı bir meslek olduğu yönünde bilgiler aldık.

Almanya'ya yapılan çalışma ziyaretinin genel olarak değerlendirilmesinde Alman sisteminin hukukun üstünlüğüne dayalı ve kurumsal anlamda oturmuş bir sistem olduğu görülmüştür.

Mesleki bilgi ve görgümüzü arttırdığımız söz konusu çalışma ziyaretine gitmemeze vesile olan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna ve bizimle bizzat ilgilenen tetkik hakimlerimize teşekkürlerimi sunar yukarıda belirttiğim izlenimlerimi saygıyla arz ederim. 26.11.2013

Mustafa İSAOĞLU
Balıncak Cumhuriyet Başsavcısı

42541